

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/69/2024
Identifikačné číslo spisu:	5118200500
Dátum vydania rozhodnutia:	24.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:5118200500.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne I. V. Y., narodenej XX. T. XXXX, Ž., D. XXXX/X, zastúpenej LALINSKÝ ADVOKÁT s.r.o., Kálov 653/23-2, Žilina, IČO: 47 253 096, proti žalovanému J. P., narodenému X. L. XXXX, Ž., D. XXXX/X, zastúpenému JUDr. Martinou Čelkovou, advokátkou so sídlom v Humennom, Štefánikova 22, o zaplatenie 1.050,41 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 41C/1/2018, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 10Co/231/2019 z 31. januára 2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

Konanie na súde prvej inštancie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 41C/1/2018-199 z 3. júna 2019 zastavil konanie v časti 306,51 eur (výrok I.), rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 743,90 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 743,90 eur od 4. novembra 2017 do zaplatenia, a to všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok II.), žalobkyni priznal náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 41,64 % trov konania (výrok III.) a svedkovi G. L. priznal voči žalovanému nárok na náhradu svedočného v rozsahu 100 % svedočného (výrok IV).

2. Po čiastočnom späťvzatí žaloby v časti o sumu 306,51 eur s príslušenstvom predmetom rozhodovania okresného súdu sa stal zvyšný nárok o zaplatenie sumy 743,90 eur s príslušenstvom uplatnený žalobkyňou voči žalovanému ako náhrada nákladov za dodané teplo do jeho bytu v roku 2015, tvrdiac, že žalobkyňa uvedenú sumu za žalovaného uhradila.

3. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie vyhodnotil ako preukázané, že žalobkyňa a žalovaný v

rozhodnom období - rok 2015 - užívali svoje byty v bytovom dome súp. č. XXXX/X na ulici D. F. Ž. (ďalej „bytový dom“). Pre nedoriešené vlastnícke vzťahy v bytovom dome (prebieha konanie o určenie vlastníckeho práva na Okresnom súde v Žiline pod sp. zn. 6C/214/2015) nebolo možné výkon správy domu zabezpečiť podľa právneho režimu zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. Žalobkyňa ako fyzická osoba prevzala na seba aktívnu činnosť spočívajúcu v povinnostiach, ako aj v zodpovednosti zabezpečiť prevádzku bytového domu, a to nielen vo svojom záujme, ale aj v záujme všetkých vlastníkov, či nájomcov. Spolumajiteľ bytového domu I. T. B. udelil súhlas, aby do bytového domu bol znova zapojený plynomer a obnovená dodávka plynu a aby od 2. novembra 2006 vo všetkých zmluvných a obchodných vzťahoch voči SPP, a.s. zastupovala majiteľov bytov a nebytových priestorov bytového domu žalobkyňa. Dňa 2. novembra 2006 bola uzavretá zmluva o zabezpečení energií - plyn, voda, elektrická energia podľa § 51 Občianskeho zákonníka (OZ) medzi žalobkyňou ako splnomocnenou objednávateľkou a žalovaným ako vlastníkom/nájomníkom. Jej účelom bolo zabezpečiť plynulé dodávky energií - plyn, voda elektrická energia. Užívatelia bytov splnomocnili žalobkyňu ako objednávateľku na uzavretie zmlúv pre celý bytový dom s dodávateľmi energií s tým, že sa dohodli, že užívatelia bytov budú platiť mesačné zálohové platby na osobitný účet zriadený žalobkyňou na spotrebu plynu, elektrickej energie a vody vždy do 15. dňa v každom kalendárnom mesiaci podľa zálohového predpisu, pritom zmluva obsahuje aj ďalšie povinnosti objednávateľov, či užívateľov bytov. Zmluva je za nájomníka/vlastníka podpísaná bez pochybností žalovaným a za splnomocnených objednávateľov podpísaná žalobkyňou. Na základe zmluvy z 2. novembra 2006 žalobkyňa uzavrela zmluvy s konkrétnymi dodávateľmi na dodávku energií do bytového domu: zmluvu o dodávke plynu s SPP, a.s. z 3. novembra 2006, dodatok č. 2 k zmluve o dodávke plynu zo 4. júla 2013, dohodu o podmienkach pre pokračovanie zmluvy o dodávke plynu s odberateľom zemného plynu z 11. mája 2016.

4. Okresný súd vyhodnotil zmluvu o zabezpečení energií - plyn, voda, elektrická energia z 2. novembra 2006 z pohľadu ust. § 37 OZ za neurčitú z dôvodu neurčitosti prejavu vôle v zmluve a neurčitosti obsahu zmluvy. Poznamenal tiež, že ani výkladom v zmysle § 35 OZ nebolo možné dospieť ku konkrétnemu poznaniu a nepochybnému záveru čo chceli účastníci zmluvného vzťahu prejavíť, čo bolo predmetom vymedzenia danej zmluvy. Jej obsah zostal nejednoznačný aj po vyjadreniach strán sporu. Navyše, strany sporu sa okrem iného nezhodli v obsahu a účelu použitia finančných prostriedkov na zriadenom účte. Ako dôvod neurčitosti zmluvy okresný súd vzhliadol aj označenie zmluvných strán, keď v článku 1 sa uvádza „všetci vlastníci a všetci nájomcovia“ a následne zmluva je uzatváraná iba so žalovaným. V zmluve nie je konkretizovaný ani bankový účet, na ktorý majú vlastníci a nájomcovia finančné prostriedky posilať. Nie je špecifikovaný ani účel, na aký sa majú tieto finančné prostriedky používať, aké konkrétne služby sa majú hradíť, ani nie je uvedené s akými konkrétnymi dodávateľmi sa majú zmluvy o dodávke energií uzavrieť. V zmluve absentuje aj výška mesačnej platby, zásady hospodárenia s finančnými prostriedkami, či zásady platenia úhrad. Na základe uvádzaných dôvodov okresný súd dospel k záveru, že predmetná zmluva je z pohľadu § 37 OZ pre neurčitosť neplatným právnym úkonom. Dodal, že jeho právny záver o neplatnosti uvádzanej zmluvy ani strany sporu nespochybnili, napokon tento názor bol vyslovený aj v rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 27C/24/2014, následne aj v uznesení Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/674/2015, rovnako v rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 41C/34/2015 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/98/2018.

5. Po takomto právnom hodnotení okresný súd žalobkyňou uplatnený nárok voči žalovanému kvalifikoval ako nárok uplatnený z titulu bezdôvodného obohatenia pre neplatný právny úkon a pri právnom posúdení sa riadil podľa ustanovení § 451 ods. 1, 2, § 456 veta prvá, § 457, § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Konanie na odvolacom súde

6. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie žalovaný. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací o podanom odvolaní rozhodol rozsudkom sp. zn. 10Co/231/2019 z 31. januára 2022 tak, že zmenil rozsudok súdu prvej inštancie:

- vo výroku II. o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 743,90 eur spolu s úrokom z

omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 743,90 eur od 4.11.2017 do zaplatenia, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku tak, že „z a m i e t a ž a l o b u v t e j t o č a s t i „,

- vo výroku IV. tak, že svedkovi G. L., nar. XX.X.XXXX, bytom D. XXXX/X, XXX XX Ž. sa „n e p r i z n á v a nárok na náhradu svedočného „,

N e d o t k n u t ý m zostal rozsudok vo výroku I. o zastavení konania v časti o zaplatenie sumy vo výške 306,51 eur s príslušenstvom.

Žalovanému priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

7. Podľa odvolacieho súdu z dokazovania vyplynulo, že žalovaný v rozhodnom období 2015 užíval svoj byt v bytovom dome súp. č. XXXX/X na ulici D. F. Ž.. Pre nedoriešené vlastnícke vzťahy v bytovom dome nebolo možné výkon správy domu zabezpečiť podľa právneho režimu zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, teda nebolo možné uzatvoriť zmluvu o výkone správy správcom bytov, ani založiť spoločenstvo vlastníkov bytov. Žalobkyňa prevzala na seba aktívnu činnosť (po dohode s vlastníkmi, užívateľmi bytov) spočívajúcu v povinnostiach aj zodpovednosti zabezpečiť prevádzku bytového domu nielen vo svojom, ale aj v záujme všetkých svoj byt užívať riadne a na ten účel určený zabezpečovala (uzatvorila) zmluvu s jednotlivými dodávateľmi energií (plynu, vody, elektriny). Podľa záverov zo schôdze užívateľov a vlastníkov bytového domu konanej dňa 2. novembra a 3. novembra 2006 sa títo dohodli na vedení účtu, z ktorého sa budú uhrádzať platby za plyn, vodu, elektrické energie, odvoz smetí, revízie výťahu a pod. z finančných prostriedkov - zálohových platieb jednotlivých užívateľov bytov, - za tým účelom žalobkyňa zriadila účet - uzatvorila zmluvu o bežnom účte dňa 2. novembra 2006 s A. Q., J..P.. - a ako jediná vlastníčka tohto účtu realizovala aj platby zo zložených zálohových platieb (za všetkých užívateľov/vlastníkov/nájomcov bytov v bytovom dome) za dodávku energií jednotlivým dodávateľom.

8. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov (§ 451 Občianskeho zákonníka). Odvolací súd zdôrazňuje podstatu bezdôvodného obohatenia, ktorou je zákonom stanovená povinnosť toho, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, vydať toto obohatenie tomu, na úkor koho bol predmet bezdôvodného obohatenia získaný. Žalovaný v rozhodnej dobe - rok 2015 - do svojho bytu energie odoberal (nepreukázal opak) náhradu za dodanú energiu vo výške na jeho byt pripadajúcu (preukázanú odborným posudkom) zaplatil na určený účet iba čiastočne a jeho dlh zodpovedá sume 743,90 eur. Teda, vo výške tejto sumy za neho bolo zo zálohových platieb iných (prakticky z predmetu vlastníctva iných) plnené, čo mal plniť sám.

9. Je nesporné, že žalobkyňa za dodanú energiu v roku 2015 do celého bytového domu zaplatila dodávateľovi náhradu z účtu, ktorý zriadila v banke na svoje meno, a na ktorý účet poukazovali zálohové platby jednotliví užívatelia bytov (či už vlastníci, alebo nájomcovia). Znamená to, že hoc finančné prostriedky boli poukazované jednotlivým dodávateľom energií z účtu vedeného na meno žalobkyne, sústredené finančné prostriedky na predmetnom účte sa ale nikdy nestali jej výlučným vlastníctvom. Finančné prostriedky totiž jednotliví užívatelia poukazovali na účet za účelom úhrady nákladov za služby spojené s užívaním svojho bytu/bytov a žalobkyňa iba sprostredkovala úhradu z predmetného účtu. Z hľadiska právneho charakteru žalovaného nároku nie je podľa názoru odvolacieho súdu právne významné, že zriadením účtu v banke sa stala žalobkyňa výlučným vlastníkom účtu ale skutočnosť, že žalobkyňa sa nikdy nestala vlastníčkou na účte sústredených finančných prostriedkov poukazovaných titulom zálohových platieb jednotlivými užívateľmi, vlastníkmi bytov. Ak aj zaplatila náhradu, napr. za dodané teplo do bytového domu (ako tomu bolo v súdenom prípade) neplnila zo „svojho“, nemohla sa totiž stať vlastníčkou tzv. užívateľmi/vlastníkmi bytov na predmetný účet združených prostriedkov, nemala k tomu hmotno-právny titul a iba skutočnosť, že na základe zmluvy o bežnom účte uzavretej medzi ňou a bankou je považovaná za majiteľku účtu ešte neznamená, že nadobudla z tohto dôvodu aj vlastníctvo k na účet poukazovaným finančným prostriedkom - tie totiž nestratili svoj charakter, naďalej tvorili vlastníctvo tých, ktorí ich na účet odvodili. Z uvedeného dôvodu, hoc je preukázané, že žalovaný získal bezdôvodné obohatenie - odoberal totiž služby, za ktoré nezaplatil to čo mal - bezdôvodné

obohatenie, ale získal na úkor všetkých tých, z ktorých finančných prostriedkov sústredených na účte za neho za rozhodné obdobie bolo plnené. Žalobkyňa netvrdila, že by náhradu nákladov za dodané teplo do bytu žalovaného v roku 2015 uhradila iba ona, len zo svojich výlučných prostriedkov - v takomto prípade totiž by bola nositeľkou aktívnej vecnej legitímácie v spore voči žalovanému. Za tohto preukázaného stavu, ďalej, že žalobkyni nepatrí status „výkonu správy ako správcovi bytového domu podľa režimu zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov“, že náhradu za dodané teplo v rozhodnej dobe aj do bytu žalovaného zaplatila žalobkyňa z finančných prostriedkov hoc sústredených na účte ale zaplatila z predmetu vlastníctva (zo zálohových platieb) jednotlivých vlastníkov - užívateľov bytov - sú práve oni ako nositelia vecno-právneho oprávnenia aktívne legitimovaní v pozícii žalobcov v občiansko-právnom spore nárokovať si voči žalovanému náhradu žalovanej sumy titulom vydania bezdôvodného obohatenia, žalovaný sa totiž obohatil práve na ich úkor. Títo ale v pozícii žalobcov v spore nevystupovali a žalobkyňa ani netvrdila, že by za nich žalobu u súdu uplatnila a v spore pred súdom ich zastupovala na základe udelenej písomnej plnej moci ako ich splnomocnená zástupkyňa. Z uvedených dôvodov odvolací súd na rozdiel od názoru okresného súdu musel konštatovať, že žalobkyňa nie je aktívne vecne legitimovaným subjektom v tomto spore. Názor o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne v spore (vo vzťahu k časti peňažného nároku) v obdobnej veci vyslovil odvolací súd už v rozsudku sp. zn. 10Co/180/2018 zo 4. februára 2021 (prakticky medzi totožnými stranami sporu, za totožného právneho stavu, po stránke skutkovej iba za iné rozhodné obdobie).

10. Súhrn všetkých uvádzaných súvislostí a úvah viedol odvolací súd k zmene rozsudku okresného súdu v meritornom výroku II., v rámci nej k zamietnutiu žaloby čo do istiny vo výške 743,90 eur a jej príslušenstva. Vzhľadom na zásadný dôvod zamietnutia žaloby - vyargumentovaný v predchádzajúcich odsekoch rozhodnutia, odvolací súd sa už v ďalšom nezaoberal (považoval za bezpredmetné) vecnou správnosťou posúdenia námietky premlčania okresným súdom.

11. Odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu aj vo výroku o priznaní svedočného - svedok G. L., ktorému bol priznaný nárok na svedočné totiž nedoložil (napriek tomu, že súd ho o doplnenie požiadal) relevantné dôkazy o tom, že by v súvislosti s účasťou na súdnom pojednávaní (za účelom svedeckej výpovede) by mu mali vôbec vzniknúť nejaké trovy.

Dovolanie žalobkyne

12. Proti rozsudku odvolacieho súdu žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) podala dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/, c/ CSP. Mala za to, že vo veci jej súd ako strane sporu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 ods. 1 písm. f/ CSP žalobkyňa uviedla, že ak všeobecný súd rozhodne v obdobných veciach odlišným alebo protichodným spôsobom, bez zdôvodnenia odlišného stanoviska, poruší základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Nesúhlasila so záverom odvolacieho súdu, že finančné prostriedky sústredené na účte žalobkyne sa nestali jej výlučným vlastníctvom, ale len sprostredkovala úhradu za jednotlivých užívateľov bytov, pričom poukázala na odlišný názor vyslovený v právoplatne skončených konaniach na Okresnom súde Žilina i Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 41C/34/2015, potvrdené odvolacím súdom pod sp. zn. 5Co/98/2018, na rozsudok Okresného súdu Žilina 14C/58/2018 potvrdený odvolacím súdom pod sp. zn. 5Co/43/2020 z 24. novembra 2020 a zdôraznila, že Zmluvu o dodávke elektriny zo 17. januára 2007 uzavrela a podpísala za bytový dom vo svojom mene.

13. Dovolateľka mala za to, že zo strany odvolacieho súdu ide o nesprávne právne posúdenie veci bez dostatočného právneho zdôvodnenia a odôvodnenia, čím došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Z uvedených dôvodov žiadala, aby rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu alternatívne aby rozsudok odvolacieho súdu zmenil a potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a zaviazal žalovaného na náhradu trov konania žalobkyne v rozsahu 100 %.

14. Žalovaný v podanom vyjadrení k dovolaniu poukázal na ustanovenie § 422 CSP a uviedol, že navrhuje odvolanie odmietnuť, pretože dovolací prieskum je možný v prípade sporu o peňažné plnenie, len ak peňažné plnenie prevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, resp. v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/42/2018, 3Obdo/27/2018 ako aj na uznesenie sp. zn. 4Cdo/43/2022. V tomto prípade má byť preskúmané rozhodnutie odvolacieho súdu, predmetom ktorého je peňažné plnenie nižšie ako desaťnásobok minimálnej mzdy. Na základe uvedeného navrhuje dovolanie odmietnuť a žiada žalovanému priznať nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyni v rozsahu 100 %.

Rozhodnutie dovolacieho súdu

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože nie je prípustné.

16. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012, ktoré sú aktuálne aj za súčasnej procesnoprávnej úpravy).

17. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na príslušnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014 a 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013 a 3Cdo/208/2014). Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch. Ak by dovolací súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

18. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

19. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a

náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

20. V danom prípade dovolateľka prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje v prvom rade z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

21. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

22. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení vykonaných súdmi prvej a druhej inštancie tak, ako to požaduje dovolateľka a rovnako ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), avšak len pri dovolacom dôvode (vade zmätočnosti) v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

23. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na oprávnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

24. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (viď, napr. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd, preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnene uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP), v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

25. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom

spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

26. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom odvolacom návrhu spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

27. Dovolateľka vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP namietala nedostatočné vysporiadanie sa s jej argumentáciou a to, že zmluvu s dodávateľmi energií podpisovala vo svojom mene pre celý bytový dom, a teda aj za prípadné nedoplatky voči dodávateľom zodpovedá výlučne ona, z čoho vyvodzuje, že odvolací súd sa s týmto špecifickým postavením žalobkyne zabudol v odôvodnení vysporiadať.

28. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z dovolacej argumentácie žalobkyne vyplýva jej nesúhlas s odôvodnením rozsudku odvolacieho súdu, ktorý sa nevyjadril a nevysporiadal so skutočnosťou, že žalobkyňa uzavrela zmluvy na dodávku energií pre celý bytový dom vo vlastnom mene a že za neuhrádzanie energií voči dodávateľom energií zodpovedá výlučne ona a to celým súkromným majetkom. Odvolací súd spochybnil aj vlastníctvo iných príjmov žalobkyne na predmetnom bankovom účte napr. mzdu žalobkyne, čo je pre dovolateľku neprijateľné.

29. Dovolací súd konštatuje, že odvolací súd konštatoval, že k bezdôvodnému obohateniu u žalovaného prišlo (bod 29. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu), a zrozumiteľne vysvetlil dostatočne svoje závery prečo nemá povinnosť bezdôvodné obohatenie aj zaplatiť. Zároveň vysvetlil prečo aktívnu legitímáciu v tomto spore nevyvodil i zo zmlúv, ktoré dovolateľka vo svojom mene uzavrela s dodávateľmi energií na ich dodávku pre celý bytový dom, t. j. aj pre byt žalovaného (aj spoločné časti bytového domu), ktorý nespochybňuje ich dodanie ako také, ale spochybnil rozsah ich dodania a následnú správnosť vyúčtovania vrátane preplatiev.

30. Dovolací súd poukazuje na skoršie uznesenie sp. zn. 4Cdo/43/2022 Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v ktorom ako súd dovolací v obdobnej veci (vec vedená na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 10Co/180/2018 a na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 27C/24/2014 vo veci I. V. Y. a spol. vs. J. P. o zaplatenie 1.644,69 eur s príslušenstvom) konštatoval, že z hľadiska právneho charakteru žalovaného nároku nie je právne významné, že zriadením účtu v banke sa stala žalobkyňa výlučným vlastníkom účtu ale skutočnosť, že žalobkyňa sa nikdy nestala vlastníčkou na účte sústredených finančných prostriedkov poukazovaných titulom zálohových platieb jednotlivými užívateľmi, vlastníkmi bytov. Ak aj zaplatila náhradu, napr. za dodané teplo do bytového domu (ako tomu bolo v súdnom prípade) neplnila zo „svojho“, nemohla sa totiž stať vlastníčkou tzv. užívateľmi/vlastníkmi bytov na predmetný účet združených prostriedkov, nemala k tomu hmotno-právny titul a iba skutočnosť, že na základe zmluvy o bežnom účte uzavretej medzi ňou a bankou je považovaná za majiteľku účtu ešte neznamená, že nadobudla z tohto dôvodu aj vlastníctvo k na účet poukazovaným finančným prostriedkom - tie totiž nestratili svoj charakter, naďalej tvorili vlastníctvo tých, ktorí ich na účet odviedli.

31. Podľa názoru senátu dovolacieho súdu na podklade uvedeného, hoc je preukázané, že žalovaný

získal bezdôvodné obohatenie - odoberal totiž služby, za ktoré nezaplatil to čo mal - bezdôvodné obohatenie, je preto zrozumiteľný a odôvodnený záver odvolacieho súdu aj v tomto spore, že žalovaný získal obohatenie na úkor všetkých tých, z ktorých finančných prostriedkov sústredených na účte za neho za rozhodné obdobie bolo plnené.

32. Žalobkyňa netvrdila, že by náhradu nákladov za dodané teplo do bytu žalovaného v roku 2015 uhradila ona iba zo svojich výlučných prostriedkov - v takomto prípade totiž by bola nositeľkou aktívnej vecnej legitímácie v spore voči žalovanému.

33. Za tohto odvolacím súdom ustáleného stavu veci, keďže žalobkyni nepatrí status „výkonu správy ako správcovi bytového domu podľa režimu zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov“, aj keď náhradu za dodané teplo v rozhodnej dobe aj do bytu žalovaného zaplatila žalobkyňa z finančných prostriedkov hoc sústredených na jej účte, je záver odvolacieho súdu o tom, že išlo o finančné prostriedky fakticky zaplatené z predmetu vlastníctva (zo zálohových platieb) jednotlivých vlastníkov - užívateľov bytov - nevyhnutné podľa dovolacieho súdu považovať za logický a zrozumiteľný. Na podklade uvedeného dovolací súd uzatvára, že dovolateľkou vytýkané nedostatočné a nezrozumiteľné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu nebolo zistené. Najvyšší súd Slovenskej republiky nenašiel pochybenie v zmysle § 420 písm. f/ CSP ani v závere odvolacieho súdu, že práve vlastníci/užívatelia bytov sú nositeľmi vecno-právneho oprávnenia, a preto by boli aktívne legitimovaní v pozícii žalobcov v občiansko-právnom spore, v ktorom by si mohli nárokovat' voči žalovanému náhradu žalovanej sumy titulom vydania bezdôvodného obohatenia, žalovaný sa totiž obohatil práve na ich úkor. Títo ale v pozícii žalobcov v spore nevystupovali a žalobkyňa ani netvrdila, že by za nich žalobu u súdu uplatnila a v spore pred súdom ich zastupovala na základe udelenej písomnej plnej moci ako ich splnomocnená zástupkyňa.

34. Dovolateľka sa ďalej v podanom dovolaní nestotožnila ani s právnym posúdením veci odvolacím súdom, ktoré považuje za rozhodnutie bez dostatočného zdôvodnenia a tu poukázala i na odklon - rozdielnu rozhodovaciu prax súdov prvej inštancie a odvolacieho súdu (poznámka dovolacieho súdu: dovolateľka nenamieta rozdielnu rozhodovaciu prax senátov dovolacieho súdu) v podobných veciach (rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/98/2018 a rozhodnutia Okresného súdu v Žiline sp. zn. 41C/1/2018 a 13C/2/2015, 14C/58/2018). Žalobkyňa odvolaciemu súdu vyčíta nesprávne právne posúdenie veci, a to najmä v otázke, kto je majiteľom účtu, z ktorého sú platby dodávateľom médií hradené. Uviedla, že na správu v bytovom dome súp. č. XXXX/X na ulici D. F. Ž. nemožno aplikovať zákon č. 182/1993 Z. z., nakoľko vo veci prebieha súdny spor o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na Okresnom súde Žilina, v ktorom je žalovaný žalobcom.

35. Dovolateľka sa uvedenou argumentáciou domáha aj dovolacieho prieskumu podľa § 421 ods. 1 písm. a/, c/ CSP.

36. Dovolací súd v súvislosti s uvedeným dovolacím dôvodom poukazuje v prvom rade na ustanovenie § 422 CSP, podľa ktorého dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

37. Podľa § 421 ods. 2 CSP na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

38. Žaloba bola v tomto spore podaná na okresnom súde dňa 12. januára 2018. Výška minimálnej mesačnej mzdy v roku 2018 bola 480 eur, dvojnásobok je 960 eur, desaťnásobok je 4.800 eur. Výrok II. rozsudku odvolacieho súdu o peňažnom plnení bol v istine 743,90 eur, teda neprevyšuje ani

dvojnásobok minimálnej mzdy, nie je preto splnený tzv. majetkový cenzus na to, aby dovolací súd mohol posúdiť dovolanie aj podľa § 421 ods. 1 písm. a/, c/ CSP. (Výrok o zastavení konania vo výške 306,51 eur nebol predmetom odvolacieho konania a zostal nedotknutý v odvolacom konaní).

39. Dovolací súd nad rámec bodu 35. a 36. poukazuje aj na ustanovenie § 432 ods. 2 CSP, ktoré uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia vymedziť. Ustanovenie § 432 ods. 2 CSP je pritom vždy nutné vykladať v súvislosti s § 421 CSP zakladajúcim prípustnosť dovolania v prípade nesprávneho právneho posúdenia veci, čo znamená, že dovolateľ je povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň, pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

40. V preskúmvanej veci dovolateľka zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) nevymedzila predmetný dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom) spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 tohto právneho predpisu. Dovolateľka žiadnym spôsobom nenastolila, nevymedzila, neformulovala, nepomenovala právnu otázku zásadného významu, ani neuviedla rozhodovaciu prax zodpovedajúcu zneniu ustanovenia § 421 CSP. Preto dovolací súd nemohol svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach, ktorú otázku, a ktoré rozhodnutia eventuálne mala dovolateľka na mysli. Na základe uvedeného dovolací súd uzatvára, že neboli splnené podmienky prípustnosti dovolania ani podľa § 421 ods. 1 CSP.

41. Dovolaciemu súdu zostáva len konštatovať, že rozsudok odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodnenie rozhodnutia vyplývajúce z § 393 ods. 2 a 3 CSP a z § 220 ods. 2 a 3 CSP, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný. Odôvodnenie odvolacieho súdu zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami, aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. V danom prípade však z odôvodnení rozhodnutí súdov (odvolacieho a prvoinštančného), chápaných v ich organickej (kompletizujúcej) jednote (napr. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia tak nemožno považovať za nepresvedčivé.

42. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že súd v odvolacom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

43. Odôvodnenie obsiahnuté vo vyššie uvedených bodoch rozsudkov súdu prvej inštancie aj krajského súdu v celom jeho kontexte spĺňa náležitosti odôvodnenia vyplývajúce z § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP, keďže zodpovedá základnej štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami, úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej, pričom argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé.

44. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne vo vzťahu k uplatneným dovolacím dôvodom nie je odôvodnené prípustnými dôvodmi, a preto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP.

45. O trovách dovolacieho konania rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 451 ods. 3 veta druhá CSP. Za tohto predpokladu rozhodnutie o trovách dovolací súd nemusí odôvodňovať.

46. Uznesenie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.